

Uluslararası Siyasal İletişim Aracı Olarak Medya: TRT Français Örneği*

Mehmet
GÜNESEN¹

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi,
Bolu Abant İzzet Baysal
Üniversitesi,
mehmetgunesen.81@gmail.com
ORCID: 0009-0002-3363-3886

Gönderilme / Received

30.12.2024

Kabul Tarihi / Accepted

17.03.2025

Yayın Tarihi / Published

27.03.2025

Öz

Küreselleşen dünyada gelişen teknoloji sayesinde bugün ülkeler enformasyon yarı-şını uluslararası yayınlarıyla sürdürmektedir. Farklı ülkelerde farklı dillerde yayın yapan bu kuruluşlar ülkeler arası siyasal iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de cumhuriyetin ilk yıllarında başlayan uluslararası yayıncılık kurulduğu günden bu yana TRT aracılığıyla uluslararası yayınlarını organize etmektedir. Bu çalışmanın temel amacı TRT’nin Fransız diliyle yayın yapan dijital haber platformu TRT Français’nin yayın çizgisini enformasyon akışısını sağladığı ülkeler ve ele aldığı konular üzerinden yayın çizgisinin ne olduğu sorusunu cevaplandırmaktır. Örneklemi oluşturan ilgili kuruluştaki Nisan 2024’te yapılan tüm haberler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. TRT Français’nin tüm dünyada ülkelerin kendi kaderini kendi belirlemeleri gereken bir yayın anlayışıyla hareket ettiği ve haber içeriklerini buna göre seçerek oluşturduğu tespit edilmiştir. Ele alınan konular Türkiye Cumhuriyeti’nin resmî ideolojisi ve tezleri bağlamında aktarılmaktadır. TRT Français, hem Türkiye’nin iç meselelerini hem de dış dünyadaki gelişmeleri seçerken, yorumlarken ve aktarırken adeta bir diplomatik aracı olarak kullanılmakta ve dezenformasyon olarak nitelendirilen çalışmalara da bu yayın organıyla yanıt verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası siyasal iletişim, küreselleşme, medya, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, TRT Français.

* Bu makale intihal tespit yazılımlarıyla taranmıştır. Benzerlik tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by plagiarism detection softwares. No similarity detected.

** Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the “Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive” were followed.

*** Bu çalışma İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu Başkanlığı’nın 2022/05 sayılı 29/11/2022 tarihli kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

This study was found ethically appropriate by the decision of the Ethics Committee of the Rectorate of Istanbul Sabahattin Zaim University numbered 2022/05 and dated 29/11/2022.

**** Yazarların çalışmadaki katkı oranları; birinci yazar %60, ikinci yazar %40,

Contribution rates of the authors in the study; first author 60%, second author 40%.

***** Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.

Kaynak gösterme / To cite this article: Günesen, M. (2025). Uluslararası Siyasal İletişim Aracı Olarak Medya: TRT Français Örneği. İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi, 5(1), 140-158. doi: 10.59534/jcss.1609914

Media as a Tool of International Political Communication: The Example of TRT Français

Mehmet
GÜNESEN¹

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi,
Bolu Abant İzzet Baysal
University,
mehmetgunesen.81@gmail.com
ORCID: 0009-0002-3363-3886

Gönderilme / Received

30.12.2024

Kabul Tarihi / Accepted

17.03.2025

Yayın Tarihi / Published

27.03.2025

Abstract

Today, thanks to the developing technology in the globalizing world, countries continue the information race with international broadcasts. These organizations, which broadcast in different languages in different countries, are used as a means of political communication between countries. International broadcasting, which started in the first years of the republic in Turkey, has been organizing international broadcasts through TRT since its establishment. The main purpose of this study is to answer the question of what the broadcast line of TRT Français, TRT's digital news platform broadcasting in French, is through the countries through which it provides information flow and the topics it covers. All news published in April 2024 in the relevant organization that constituted the sample was analyzed using the content analysis method. It has been determined that TRT Français acts with a broadcasting approach that countries all over the world should determine their own destiny and creates its news content by selecting it accordingly. The topics discussed are conveyed in the context of the official ideology and theses of the Republic of Turkey. TRT Français is used as a diplomatic tool when selecting, interpreting and conveying both Turkey's internal issues and developments in the outside world, and works deemed as disinformation are responded to by this media organ.

Keywords: International political communication, globalization, media, Turkish Radio and Television Corporation, TRT Français.

Giriş

Günümüz küresel dünyasında ülkeler enformasyon dağıtım konusunda da birbirleriyle mücadele halindedir. Ülkelerin kendi tezlerine ve çıkarlarına yönelik uluslararası kamuoyunda meşruiyet ve gerekirse destek sağlama çabası uluslararası denklemde siyasal iletişim sürecine yön vermek için enformasyon akışında söz sahibi olma hedefiyle aynı doğrultuda ilerlemektedir. Nitekim siyasal iletişim sadece seçim dönemlerinde yurt içinde belirli seçim bölgelerinde uygulanan kısa süreli propaganda faaliyetlerinden daha bütüncül, dinamik ve geniş bir süreci ifade etmektedir. Bugün küresel köy olan dünyada siyasal iletişimin uluslararası boyutu daha da önem kazanmaktadır.

ABD'den CNN ve AP, Birleşik Krallık'tan BBC ile Reuters, Fransa'dan Agence France Press, Almanya'dan DeutchWelle, Rusya'dan Sputnik, Katar'dan Al Jazeera ve daha birçok ülkeden farklı kuruluşlar sadece kendi ülkelerinde ve dillerinde değil daha pek çok coğrafyaya farklı dillerde yayınlar yapmaktadır. Bauman'ın küresel olmanın zıt anlamlısı olan yerel olmak olgusu bir geri kalmışlık göstergesi olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla böylesi bir sistemde ülkeler medya kuruluşlarıyla da küresel bir yer edinmek zorundadır.

Türkiye'nin uluslararası yayıncılık süreci henüz cumhuriyetin ilk yıllarında radyoyla başlamakla birlikte ise kamu yayıncısı olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun (TRT) çatısı altındaki Dış Yayıncılık Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Özellikle 2000'li yıllarda TRT bu alanda pek çok projeyi hayata geçirirken bugün farklı dillerde yayın yapan radyo ve televizyon kanalları ile dijital haber portalları mevcuttur.

Bu portallardan biri de 2022 yılında yayın hayatına başlayan TRT Français'dir. Fransızca, Birleşmiş Milletler'in altı resmi dilinden biridir. Fransızca'nın dünyanın en çok konuşulan beşinci dili ve hedef kitlenin dünya çığında bu dili konuşan tüm insanlar olması açısından bu haber portalı önem arz etmektedir. Haber kuruluşlarının bir konuyu haberleştirip haberleştirmemesi ve ele aldığı konulara nasıl yaklaştığı yayın çizgisini belirlemektedir. Bu çalışmada da TRT Français'nin en çok haber verdiği ülkeler ve konular üzerinden yayın anlayışı analiz edilmiştir. Bununla birlikte Türkiye konulu haberlerdeki yaklaşım da incelenmiştir. TRT Français'nin yayın çizgisi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

1. Siyasal İletişimin Uluslararası Boyutu

Siyasal iletişim, siyasal aktörlerin belirli ideolojik amaçlarını, takip ettikleri politikalarını yine belirli gruplara, kitlelere, ülkelere veya gruplara kabul ettirmek, eğer gerekirse eyleme dönüştürmek ve uygulamak için çeşitli tür ve tekniklerin kullanılması olarak tanımlanmaktadır (Aziz, 2023: 3). Dolayısıyla siyasal iletişim sadece seçim süreçlerinde oy vermesi istenen hedef kitleye uygulanan kısa süreli bir iletişim değil daha bütüncül ve karmaşık bir süreçtir. Sadece ülke içinde değil diğer ülkelere karşı ve hatta uluslararası bloklara karşı da uygulanan bir sistematik iletişim anlayışıdır.

Dominique Wolton, siyasal iletişimi “Siyaset konusunda kamuoyunda

kendilerini ifade etme meşruiyetine sahip olan, siyasetçi, gazeteci ve kamuoyu olan üç aktörün anketler aracılığıyla birbiriyle çelişen (farklı) söylemlerinin paylaşıldığı dinamik alan.” olarak tanımlarken siyasal iletişimin aktörlerinden birinin de medya olduğunu belirtmektedir (Wolton, 1995: 107-108). Öte yandan siyasal iletişim araştırmacıları modern siyaseti ve medyayı birbirinden ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmiş görme eğilimindedir (Henneberg, 2007: 17).

Devletler, dış politikaya yönelik amaçlarına ulaşmak, diğer devletler ve aktörler ile ilişkilerini geliştirmek için etki kapasitesini artırmak yönünde özellikle iletişim araçlarından da yararlanmaktadır. Devletlerin diğer toplumlarla doğrudan ilişki kurmasını temin eden kitle iletişim araçları; devletin dış politika mesajlarını yayması, diğer devletlerin halklarına kendilerini tanıtmaları ve sosyal diyalogun geliştirilmesi açısından etkili bir özne haline gelmiştir (Gülal & Durakçay, 2023: 522).

Uluslararası siyasal iletişimde medyanın önemini arttıran en önemli olgu ise küreselleşmedir. Küreselleşme kavramı, son yılların en fazla ilgi çeken kavramlarından biridir. Birçok teorisyenin ele aldığı küreselleşme kavramına yaklaşım farklılıkları olsa da çoğunlukla üzerinde uzlaşılan konu onun karmaşık yapısıdır.

Bir kavram olarak küreselleşme; ürünlerin, fikirlerin, kültürlerin ve dünya görüşlerinin alışverişinden doğan uluslararası bütünleşme süreci olarak ifade edilmektedir. Yapısı gereği karşılıklı bir bağımlılık içerir ve bu gücünü gün geçtikçe arttırmaktadır. Buradan küreselleşmenin çok boyutlu bir kavram olduğu kolaylıkla anlaşılabilmektedir. Nüfuz alanı insan ve insan toplulukları arasındaki ilişkiler olan küreselleşme, bu nedenle ekonomik, siyasi/güvenlik, teknolojik/iletişimsel, çevresel/demografik ve kültürel boyutlara sahiptir (Bayar, 2008: 26).

İletişim kuramcısı Marshall McLuhan, 1962’de Gutenberg Galaksisi adlı eserinde ilk kez ‘küresel köy’ kavramını kullanmıştır. McLuhan, henüz internet teknolojilerinden söz edilmediği bir dönemde değişen ve gelişen elektronik teknolojilerinin dünyayı küresel bir köy haline getireceğini ileri sürmüştür. Bu sayede herhangi bir insan dünyanın neresinde olursa olsun istediği kişiyle istediği zaman kolayca iletişim kurabilecektir. Kısacası zaman ve mekân kavramları önemini yitirecek dünya küresel bir köye dönüşecektir. Nitekim dünyanın bugününde bu gerçekleşmiş bir kehanettir (McLuhan, 2022).

Sosyolog Antony Giddens (2021: 68) küreselleşme kavramını 1980’lerin sonunda ilk kez kullanmış ve onu ‘bir ülkede meydana gelen olayların başka bir yerlerdeki olaylar üzerinde etkiye sahip olması ya da ulusal sınırlar dışında meydana gelen olaylardan etkilenme bağlamında sosyal ilişkilerin dünya ölçeğinde yoğunlaşması’ olarak tanımlamıştır. Burada da küreselleşmeyi etkileme, etkilenme ve etkileşim durumu olarak ele almıştır.

Hareketlilik bu dönemdeki tabakalaştırıcı etmendir. Küreselin tersi olan yerel olmak geride kalmış olmakla aynı anlamda ele alınmaktadır. Küreselleşmenin en belirgin sonucu ise zaman/mekân sıkışmasıdır (Bauman, 2021: 10-11). Bu açıdan bakıldığında bir ülkenin medya alanında farklı dillerde ve farklı ülkelere

uluslararası yayın ağlarının olmaması bir geri kalmışlık göstergesidir.

Bugün artık küreselleşme sürecinin tam ortasında bilgi teknolojileri ve bu teknolojilere sahiplik yer almakta, 'küresel' olan bu sahiplik ilişkisiyle betimlenmektedir. Küreselleşme siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel pek çok değişim ve dönüşümü de beraberinde getirmiştir (Güven, 2017).

Sosyo-kültürel alanda da küreselleşmenin etkileri çokça tartışılmaktadır. Bu akışkan sürecin her toplum için aynı derecede işlememesi ile toplumsal adaletsizlik ya da eşitsizlik küreselleşmenin en çok eleştirilen toplumsal sonucunu oluşturmaktadır (İlter, 2019: 992).

Küreselleşme sürecinde ülkeler arasındaki rekabet ekonomiden kültüre, savunmadan diplomasiye ve habercilikten televizyon yayıncılığına kadar her alanda hızla arttığı görülmektedir. Bu yeni dönemde, gelişmiş ülkeler kendi çıkarları doğrultusundaki tezlerini ve paradigmalarını küresel çapta da egemen kılmanın mücadelesini vermektedir. Dolayısıyla enformasyon üretim, dağıtım ve kontrolü küresel iktidarın başat aracı olarak önemini daha çok hissettirmektedir (Devran, 2015: 284).

Medya ve iletişim sistemlerinde 1980'lerden sonra bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler ile medya sahipliğinde yaşanan yoğunlaşma küreselleşmeyi hem mümkün kılan hem de hızlandıran bir etki yapmıştır (Varol, 2017: 403). Medya içeriklerinin çoğunun küresel medya kuruluşları tarafından üretildiği bir gerçektir. Kitle iletişim araçlarını kontrol eden gelişmiş ülkelerin küresel medya endüstrisi tarafından üretilen, kontrol edilen ve dağıtılan medya ürünleri dünyanın her yerinde tüketilmektedir (Akgül & Kaya, 2022: 26).

Küreselleşmenin sonucu olarak habercilikteki özne sayısı çok çeşitliymiş gibi görünse de kuruluşların etkililiği anlamında bu aslında bir yanılsamadır. Bu sürecin sonunda manipülatif bir güçle dünyanın gündemini belirleyen AP, AFP, Reuters gibi uluslararası haber ajansları ile dünyanın birçok ülkesinde farklı dillerde yayın yapan Sputnik, BBC, CNN gibi enformasyon akışını kontrol eden tek merkezli yapılar olarak çıkmıştır. Uluslararası yayınlar ekonomik, siyasal ve kültürel olarak bir yapılandırıcı araç rolü görmektedir (Zorlu, 2016: 850).

2. Dünyada Uluslararası Yayıncılığın Başlangıç ve Gelişimi

1898 yılında ilk kez gemiden karayla iletişim kurulmasıyla başlayan radyo yayıncılığının toplumsal etkileme gücünü ilk keşfeden ülke Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) olmuştur. İdeolojisini diğer ülkelere yaymak amacıyla SSCB'de Moskova Radyosu 1929'da Almanca, Fransızca ve İngilizce yayıncılığa başlamış, 3 yıl içinde Türkçe dahil 11 dilde sınır ötesi yayın yapan bir kuruma dönüşmüştür (Akt. Öztürk, 2017: 170). Batı ülkeleri de sömürgeleri üzerindeki etkisini korumak ve arttırmak amacıyla radyodan yararlanmıştır. Hollanda da aynı dönemde sömürgeleri Doğu Hindistan ve Endonezya'ya yayın yapmaya başlamıştır. Fransa da sömürge ülkeleriyle iletişimi sistematik olarak kurgulamak ve kontrol etmek amacıyla 1931'de Le Poste Colonial adlı radyoyu kurmuştur (Kuitenbrouwer, 2022: 55-56; Walden, 2008: 40).

Birleşik Krallık'ta da günümüzde de 30'un üzerinde dilde yayın yapan BBC, 1932'de uluslararası yayıncılığa başlamıştır. Kral V. George'un iki büyük savaş arasındaki dönemde, Londra'dan binlerce kilometre uzaklıktaki Avustralya ve Yeni Zelanda'ya yönelik olarak radyodan yaptığı bu 3 dakikalık konuşma, emperyal sistemin sürdürülmesi ve İngilizce'nin tüm dünyada etkin dil olarak kabul edilmesi açısından önemli kabul edilmektedir. Peşi sıra devletler başta sömürgeleştirdikleri devletler olmak üzere kendileri dışındaki ülkelerde farklı dillerde yayınlar yapan radyoları kurup geliştirirken II. Dünya Savaşı bu sürecin zirveye çıktığı dönem olmuştur. O dönemde en etkili ve hızlı kitle iletişim aracı olan radyo, propaganda ve ikna aparatı olarak ülke içinde olduğu kadar dış yayınlarda da ön plana çıkmıştır. Radyo sahipliği neredeyse hava, kara ve deniz kuvvetleri kadar güçlü bir araç olarak algılanmış ve yararlanılmıştır. Adolf Hitler, radyonun bu gücünü en iyi kullananlardan biri olmuştur (Değirmencioğlu & Yalçın, 2020: 449; Kasım, 2011: 74).

Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) dış yayıncılık 1942 yılı başında 2. Dünya Savaşı'na katılmasıyla başlamıştır. Nazi propagandasına karşılık Avrupa kıtasına yönelik 1942'nin başında Voice of America (VOA) yani 'Amerika'nın Sesi' adıyla Almanca radyo yayınları başlatılmıştır (Berg, 1999: 104). Savaş sonunda VOA 40 farklı dilde yayın yapan dünyanın etkili dış yayıncılık kuruluşlarından bir haline gelmiştir. Bugün halen 50'ye yakın dilde küresel çapta yayınlarını sürdürmektedir (İlkay & Anah, 2015: 88; VoA, t.y.). Küresel güçler arasında sınır ötesi yayıncılığa en geç başlayan ülke olmasına rağmen ABD günümüzde tüm kültür ürünleri gibi medya ürün ve hizmetlerinin de dünyanın geri kalanına yayıldığı ülkelerin başında gelmektedir.

3. Türkiye'de Uluslararası Yayıncılık

3.1. TRT'nin Yurtdışı Yayıncılığı ve Üstlenilen Görevleri

Türkiye'de de medya diplomasisi son dönemde büyük oranda güç kazanmış ve TRT uluslararası faaliyetlerini arttırmış ve güçlendirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişi ile birlikte Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na bağlanan TRT'nin görevleri arasında yurtdışı yayıncılığı 4 No'lu Kararname'nin 534. Maddesinde belirtilmiştir.

Yurt dışı yayıncılığı için iki temel görev "yurt dışında yapılacak yayınlarla; devletin her alanda tanıtılmasına ve yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkilerinin sürdürülmesine yardımcı olmak" ve "yurt içi ve yurt dışında gerektiğinde tüm mecralardan yayın yapmak ve bu yayınları sürdürülebilir kılmak amacıyla her türlü faaliyette bulunmak ve buna ilişkin tedbirleri almak" olarak kaydedilmiştir (Resmî Gazete, 2018).

TRT'nin uluslararası yayınları TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı tarafından planlanmakta ve yürütülmektedir. Bu başkanlığın görevi "TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı, radyo ve diğer medya araçları aracılığı ile Türkiye'nin görüşlerini yansıtmak ve tanıtımını yapmak, yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, soydaşları ve akraba toplulukları ile Türkiye Türkçesi konuşanların, Türkiye ile Türk kültürü ile bağlarının devamını sağlamak üzere yurt dışına

yönelik Türkçe ve değişik dil ile lehçelerde yayın gerçekleştirmek, yurt dışındaki radyo ve televizyon kuruluşlarından gelecek haber, program ve müzik taleplerini karşılamak, yayın ortaklıkları oluşturmak görevlerini gerçekleştirmektedir” olarak ifade edilmektedir ([Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, t.y.](#)).

3.2. Türkiye’nin Sesi Radyosu

Türkiye’de radyo yayıncılığı 1927 yılında başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk’ün 1935 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde yaptığı konuşmada radyonun ulusal kültür için olduğu kadar uluslararası ilişkiler bakımından da yüksek öneme sahip olduğunu belirtmesiyle uluslararası yayıncılık için çalışmalar başlamıştır ([Değirmencioğlu & Yalçın, 2020: 452](#)).

8 Ocak 1937’de, Başbakan İsmet İnönü’nün Hatay sorunu ile ilgili 15 dakikalık açıklamasının Arapça’ya çevrilerek Ankara Radyosu’ndan Hatay ve Suriye’de yayınlanması Türkiye’de dış yayıncılığın başlangıcı olarak kabul edilir. Türkiye’nin Hatay sorununa yönelik tezlerinin duyurulmasında önemli bir başarı getiren bu yayınlar Fransızlar tarafından yasaklanmaya çalışılsa da Hatay’ın anavatanına katılmasına kadar Arapça yayınlar devam etmiştir ([Demirkıran, 2011: 427](#)).

Dış yayıncılık alanında ikinci önemli gelişme ise Ankara Radyosu’nun 28 Ekim 1938’de faaliyete geçirilmesidir. Bu sayede 10 Kasım 1938 tarihinde Atatürk’ün vefatı İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Arapça ve Bulgarca olarak yapılan yayınlarla tüm dünyaya duyurulmuştur. 1941 yılında Urduca, Farsça, Sırpça ve Hırvatça yayına başlanırken, 1942’de de Yunanca bir diğer yayın dili olmuştur ([Doğaner, 2005: 46](#)). II. Dünya Savaşı, Kore’ye asker gönderilmesi, Almanya’ya işçi göçü gibi olaylarda hem yurt dışındaki Türklere yönelik yayınlar yapılmış hem de Türkiye’nin bakış açısı diğer ülke vatandaşlarına kendi dillerinde ulaştırılmıştır ([Değirmencioğlu & Yalçın, 2020: 454](#)). 1962 yılına kadar Kısa Dalga Ankara Radyosu adı altında yapılan yayınlar Türkiye’nin Sesi Radyosu’nun kurulmasıyla kurumsallaşmıştır. 1964’te Türkiye devlet radyo-televizyonu olan kamu yayıncısı Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu’nun (TRT) kurulmasıyla faaliyetlerini bu çatı altında sürdürmeye başlamıştır (TRT TSR, 2023). Teknik alanda yapılan yatırımlarla 1970’lerin sonuna gelindiğinde Türkiye’nin Sesi Radyosu, dünyanın büyük bir kısmından dinlenebilecek hale gelmiştir. ([Akt. İlaslan, 2016: 258](#)).

3.3. TRT’nin 2000’li Yıllardaki Uluslararası Girişimleri

2000’li yıllarda TRT, küresel anlamda bir etki ve güç aracı olabilmesi amacıyla yeniden yapılandırılmış ve farklı dillerdeki yayınlarına radyoya ek olarak televizyon kanalları ile internet kullanımının yaygınlaşmasıyla internet sitelerini de eklemiştir. Bu kapsamda 2008 yılında 28 dilde haber yayını yapan www.trt-world.com kurulmuştur (trt-world.com, t.y.).

2009 yılında Türkiye ve Orta Doğu başta olmak üzere dünyadaki Kürt toplumuna hem Türkiye’nin iç ve dış politikaları bu kitleye aktarılması hem de terör örgütü PKK’nın yayın organlarına alternatif oluşturulması amacıyla TRT Şeş / TRT 6 kurulmuştur. Bugün yayınlarına TRT Kurdî adı altında devam

etmektedir (Boschele & Ay, 2016: 45-47). Aynı yıl dünyadaki diğer Türki devletlere yönelik TRT Avaz yayın hayatına başlamıştır. Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya ve Orta Doğu'da 27 ülkede 250 milyonluk bir nüfusa yönelik planlama ile hareket edilmiştir (Kavoğlu, 2022: 312).

Dış yayıncılık açısından 2009'daki bir diğer önemli gelişme de İngilizce televizyon yayınlarının başlamasıdır. Euronews ile iş birliğiyle TRT-Int kurulmuş, bu kanal 18 Mayıs 2015'de İngilizce yayın yapan TRT World'e dönüşmüştür. Diğer bölgesel yayınlara göre Türkiye'nin dünyanın her köşesinde yayın yapan bu kuruluşu dış yayıncılık anlamında en önemli adımlardan biri olarak ele alınabilir. 2010'da ise Orta Doğu ve Afrika'daki 22 Arap ülkesine yönelik olarak TRT Arapça yayın hayatına başlamıştır (Eren, 2019: 7).

Dijital teknolojilerin yükselişiyle birlikte bu duruma ayak uydurmak isteyen TRT de uluslararası yayıncılık anlamındaki yatırımlarını bu alana da yayma girişimlerine başladığı görülmektedir. Bu anlamda başta Almanya olmak üzere Almanca konuşulan ülkelerde yaşayan Türklerin sesi olma birincil amacıyla merkezi Berlin'de olan TRT Deutch dijital haber platformu 2020 yılında yayınlarına başlamıştır (Elbir, 2022). Aynı yıl Rusça yayın yapan TRT Rusça da yayınlarına başlamıştır (Rakipoğlu, 2020).

2022 yılında ise dünya çapında Fransızca konuşulan 28 ülkeye yayılmış geniş bir takipçi kitlesine ulaşmak amacıyla dijital yayıncılık yapan bir diğer kuruluş olan TRT Français kurulmuştur (Altaş, 2022). Aynı yıl Türkiye'nin dış politikada merkezinde bulunan yerlerden olan Balkan coğrafyasındaki 5 ülkeye hitap eden Makedonca, Arnavutça, Boşnakça, Hırvatça, Sırpça dillerinde yayın yapan TRT Balkan da yayına alınmıştır (Kavoğlu, 2022: 309; TRT Haber, 2022).

Uluslararası etki gücünü geliştirerek Afrika'da güvenilir bir haber kaynağı olmak amacıyla 2023 yılında 25 ülkeye İngilizce ve Fransızca'nın yanı sıra Hausa ve Swahili dillerinde yayın yapan TRT Afrika dijital platformu kurulmuştur (TRT, 2023). 2024 yılında ise konuşan insan sayısı bakımından dünyanın en önemli dillerinden olan İspanyola da TRT'nin yayın yaptığı dillere dahil edilerek TRT Español platformu yayın hayatına başlamıştır (Demir, 2024). TRT'nin 10. platformu ve 12. dili olarak dünya çapında 130 milyonu aşkın Farsça konuşan insana haber sunmak hedefiyle de TRT Farsi haber platformu 2024'te yayına alınmıştır (T.C. İletişim Başkanlığı, 2024).

Bunların dışında www.trtvotworld.com üzerinden TRT içerikleri 30'un üzerinde dilde daha dijital olarak dünyanın farklı coğrafyalarına ulaştırılmaktadır (www.trtvotworld.com, t.y.). Daha önceki uluslararası yayıncılık adımlarındaki gibi yeni girişimlerin de dünyada olup biten gelişmelere yönelik Türkiye'nin bakış açısını dünya kamuoyuyla paylaşılmasının amaçlandığı görülmektedir (Baritci & Aydeniz, 2019: 1559).

3.4. TRT Français

19. yüzyıldan itibaren sanayi devrimi ve sömürge döneminde Fransız devleti gittiği her yere devlet dili Fransızca'yı da götürmüştür. Ana dili Fransızca olanların

sayısı 77 milyonken, çok resmi dilli ülkelerin varlığı ve yabancı dil eğitimiyle 200 milyonu aşan bir nüfus ikinci dil olarak Fransızca konuşmaktadır. Bugün Fransızca farklı coğrafyalardaki 33 ülkede toplam 300 milyon kişinin konuştuğu bir dildir (Günday, 2021: 186-189). Bu açıdan bakıldığında bir ülkenin Fransız dilinde yayınlar yapması ulaşabileceği kitlenin büyüklüğü ve yayılımı açısından önemlidir.

Fransızca konuşulan takipçi kitlesine ulaşmak amacıyla bir dijital haber platformu olan TRT Français Mayıs 2022’de yayın hayatına başlamıştır. Hedef kitlesi ise küresel çapta Fransızca konuşan tüm insanlar olarak belirlenmiştir. TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT Français’nin yurt dışında Türkiye’ye karşı yürütülen dezenformasyon ve karalama faaliyetlerine karşı doğru, güvenilir, sağlam bilgi kaynaklarına duyulan ihtiyaç nedeniyle kurulduğunu belirtmiştir (Altaş, 2022).

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Prof. Dr. Fahrettin Altun, ise uluslararası alanda bir avuç medya şirketinin tahakkümü ve hegemonyasına dikkat çekmiş, “TRT’nin bugünkü girişimi, bu uluslararası hegemonyaya bir itirazdır, bir çıkıştır, bir alternatif oluşturma çabasıdır, TRT World ve TRT’nin diğer uluslararası kanallarında olduğu gibi. Bu itirazı önemsemeliyiz. Bu itiraz, Türkiye’nin küresel adaletsizliğe itirazının bir yansımasıdır.” demiştir (TRT Haber, 2022).

TRT Français’nin internet sitesine girildiğinde Güncel Haberler, Tartışmalar, Toplum, Spor ana başlıkları altında yayın yapıldığı ve ayrıca İnfografikler ve Videolar için de ayrı başlıklar açıldığı görülmektedir. TRT’nin diğer uluslararası platformları gibi TRT Français de “trtfrancais.com” adresli web sitesi haricinde YouTube, Facebook, Twitter ve Instagram’daki hesaplarında da içeriklerini paylaşmaktadır.

4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmada uluslararası siyasal iletişim bağlamında TRT’nin dış yayıncılık markalarından olan TRT Français’nin yayın çizgisini anlamak ve en çok ele aldığı ülke, konu ve bağlamlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

TRT Français’de en çok hangi ülkeler haber olmaktadır?

TRT Français’de en çok hangi konular haberleştirilmektedir?

TRT Français’nin Türkiye ile ilgili haberleri hangi bağlamda yapılmaktadır?

Türkiye’nin küresel enformasyon akışındaki yarışta yer alma girişimleri son dönemde yeni girişimlerle perçinlenmektedir. Dünyanın en çok konuşulan 5. dili olan Fransızca olarak yayın yapması, Fransa’dan Kanada’ya Belçika’dan pek çok Afrika ülkesine kadar geniş bir ülkeyi hedef kitlesine alması bağlamında TRT Français’nin yayın çizgisini anlamak önemlidir.

5. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini TRT Français dijital haber platformunda kurulduğu 2022 yılından bu yana yayınlanan tüm haber içerikleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise 1 Nisan 2024 – 30 Nisan 2024 tarihi arasında bir ay boyunca yapılan haberler oluşturmaktadır. Örneklemde toplamda 272 haber yer almaktadır.

6. Araştırmanın Yönetimi

Toplanan haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Haberler başlık ve spotları taranarak bahsedilen ülke ve konularına göre gruplandırılmıştır. Ardından ortaya çıkan gruplar bazında haber metinleri tümüyle okunarak ele alınan konuların bağlamı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

7. Bulgular

1 Nisan 2024 ile 30 Nisan 2024 tarihleri arasında TRT Français’de toplam 272 haber paylaşıldığı tespit edilmiştir. Haberlere 42 ayrı ülke konu olmakla birlikte Avrupa Birliği (AB) ve Birleşmiş Milletler (BM) ile ilgili haberler yapıldığı görülmüştür. Resmi dili Fransızca olan veya bu dilin yoğun olarak konuşulduğu Frankofon ülke sayısı ise 16’dır.

Bu haberlerden yüzde 19,8’ine denk gelen 54’ü Filistin, yüzde 17,9’u olan 49’u Fransa, yüzde 15’ini oluşturan 41’i Türkiye ile ilgilidir. Filistin’e yönelik saldırıların dışında gelişen olaylar dışında İsrail ile ilgili 26 (yüzde 9,5), Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile ilgili ise 23 haber (yüzde 8,4) yapıldığı tespit edilmiştir. Toplam haberlerin yüzde 38’i Frankofon ülkelerle ilgilidir. İran’a ilişkin 8, Birleşmiş Milletler’le ilgili 7, Togo özneli 5 ve İngiltere’nin başrol olduğu 4 haber yapılmıştır.

Tablo 1: Ükelere Göre Haber Sayıları

Ülke	Haber Sayısı	Haber Yüzdesi	Frankofon mu?
Filistin	54	19,78	
Fransa	49	17,95	Frankofon
Türkiye	41	15,02	
İsrail	26	9,52	
ABD	23	8,42	
İran	8	2,93	
BM	7	2,56	
Togo	5	1,83	Frankofon
İngiltere	4	1,47	
Burkina Faso	3	1,1	Frankofon
Kanada	3	1,1	Frankofon

Mısır	3	1,1	
Ruanda	3	1,1	Frankofon
Senegal	3	1,1	Frankofon
Sudan	3	1,1	
AB	2	0,73	
Avustralya	2	0,73	
BAE	2	0,73	
Cezayir	3	1,1	Frankofon
Çad	3	1,1	Frankofon
Fas	3	1,1	Frankofon
Nijer	2	0,73	Frankofon
Tunus	2	0,73	Frankofon
Yemen	2	0,73	
Almanya	1	0,37	
Azerbaycan	1	0,37	
Barbados	1	0,37	
Belçika	1	0,37	Frankofon
Demokratik Kongo	1	0,37	Frankofon
Etiyopya	1	0,37	
Fildişi Sahili	1	0,37	Frankofon
Güney Afrika	1	0,37	
Hindistan	1	0,37	
Irak	1	0,37	
İrlanda	1	0,37	
İspanya	1	0,37	
Japonya	1	0,37	
Katar	1	0,37	
Lübnan	1	0,37	
Mali	1	0,37	Frankofon
Nikaragua	1	0,37	
Rusya	1	0,37	
Tayvan	1	0,37	
Ukrayna	1	0,37	
GENEL TOPLAM	273	100	16

Haber konularına bakıldığında da en üst sırada İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarının yüzde 47,9'luk oran ve 131 haber ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu haberleri 32 adetle dış politika, 16 haberle İsrail-İran gerilimi ve her biri 12 haberle 3. sayfa haberleri, seçim ve iç güvenlik konuları takip etmektedir. Terör olayları ise 11 kez haberlere konu olmuştur.

Tablo 2: Konularına Göre Haber Sayıları

Konu	Haber Sayısı	Haber Yüzdesi
İsrail'in Filistin'e Saldırısı	131	47,99
Dış Politika	32	11,77
İsrail-İran	16	5,86
Üçüncü Sayfa	12	4,40
Seçim	12	4,40
İç Güvenlik	12	4,40
Terör	11	4,03
Kültür Sanat Medya	10	3,67
İç siyaset	9	3,30
Göçmenlik	6	2,20
Spor	4	1,47
İsrail	6	2,20
Sağlık	3	1,10
Soykırım İddiaları	3	1,10
Eğitim	2	0,73
Ekonomi	1	0,37
İslamofobi	1	0,37
Teknoloji	1	0,37
Yoksulluk	1	0,37
GENEL TOPLAM	273	100

İsrail-Filistin çatışmalarının konu edildiği haberlerin detaylarına bakacak olursak ilk sırada saldırının neden olduğu can kayıplarına ilişkin haberler yüzde 43 oranıyla yer almaktadır. Bunu yüzde 2,9 ile dünyanın farklı ülkelerinde üniversiteler başta olmak üzere Filistin'e destek için yapılan gösteri ve protestoları, yüzde 15 ile uzlaşma görüşmeleri ve ülkeler arası konuya ilişkin diplomasi trafiği, yüzde 13 oranıyla İsrail'e yönelik cezalandırma ve yaptırım girişimleri ve yüzde 5,26 ile Filistin'e insani yardım ihtiyacını içermektedir.

En çok ele alınan ikinci başlık olan dış politika kısmında ise farklı ülkelerin diğer ülkelerle olan temasları ve diplomatik adımları verilmiştir. Özellikle

Fransa'nın eski sömürgeleri olan Fas, Senegal, Burkina Faso, Cezayir ve Ruanda'yla ilişkilerinin haberleştirildiği görülmektedir.

Üçüncü en çok işlenen başlık ise İran-İsrail gerilimidir. Bu başlık altında da İsrail'in İran'ın Şam büyükelçiliğine yaptığı saldırıyla başlayan karşılıklı gerilimde farklı ülkelerden yapılan açıklamalar ile gerilimin yükselmesinin Ortadoğu'daki olası sonuçları üzerinde durulmuştur.

Üçüncü sayfa haberlerinde de farklı ülkelerdeki yangın, deprem, sel, gibi olaylar ve neden olduğu can ve mal kaybı aktarılmıştır. Bunun dışında Avrupa'da artan suç çeteleri, Fransa'daki mahkûm sayısındaki artışa yönelik haberler verildiği görülmektedir.

Bir diğer başlık da seçimdir. Türkiye, Senegal, Togo ve Hindistan seçim sonuçları ile Avrupa Parlamentosu seçimini içeren haberler yapılmıştır. Togo seçimlerine yönelik 5 haber yapıldığı görülmektedir. Bu haberlerde bağımsız bir Togo'nun inşasının bölgesel bir belirleyici olabileceği üzerinde durulduğu göze çarpmaktadır.

Tablo 3: Türkiye ile İlgili Haber Sayıları

Konu	Haber Sayısı	Haber Yüzdesi
İsrail'in Filistin saldırısı	15	36,59
Dış politika	11	26,83
Terör	6	14,63
Seçim	3	7,32
Soykırım İddiaları	3	7,32
3. sayfa	2	4,88
Kültür sanat	1	2,44
GENEL TOPLAM	41	100

Nisan ayı boyunca TRT Français'de yapılan haberlerin yüzde 15.02'sine denk gelen 41'inin öznesini Türkiye oluşturmaktadır. Türkiye ile ilgili haberlerin yüzde 36,59'u (15 adet) İsrail'in Filistin'e yönelik saldırısını konu almaktadır. Arabuluculuk girişimleri, çatışmaların sona ermesi için diğer ülkelerle yapılan görüşmeler, İsrail'e yönelik ambargo ve kısıtlama uygulaması, savaşın sonuçları ve Filistin halkına yönelik insani yardım faaliyetleri bu haberlerde ele alınmaktadır.

Haberlerin yüzde 26.8'ini (11 adet) Türkiye'nin dış politikasına ilişkin diğer başlıklar oluşturmaktadır. Bunlar Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci, sınır komşusu olan Irak ve İran'la olan ilişkileri, Kıbrıs Sorunu ve TRT İspanyolca'nın yayın hayatına başlamış olmasına ilişkin haberlerdir. Bu haberlerde Türkiye'nin diğer ülkelerle görüşmeleri ve gündeme bizzat getirdiği konular dışında diğer ülkelerden dezenformasyon olarak nitelendirilen açıklamalara yönelik yapılan karşı reaksiyonlara yer verildiği görülmektedir.

Nisan ayında TRT Français’de yayınlanan haberlerin yüzde 14.6’sı (6 adet) ise Türkiye’nin terörle mücadele konusudur. Bu kapsamda Irak’ın kuzeyinde düzenlenen terörle mücadele operasyonları, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın Irak’a yaptığı ziyaret ve PKK terör örgütüne finansal destek sağladığı iddiasıyla Fransa’da yargılanacak olan 7 şahsı ele almaktadır.

Sözde soykırımı iddialarına karşı da 3 haberin yayınlandığı görülmektedir. Bu haberlerin ilki Şili Temsilciler Meclisi tarafından kabul edilen ve 1915 olaylarını “soykırım” olarak tanıyan kararın, yok hükmünde olduğuna dair Ankara’dan yükselen tepkiye ilişkindir. Bir diğer haberde ise Fransa’daki Ermeni lobisinin etkisine değinilmektedir. Sansür ve tehdit mekanizmaları kullanılarak Fransız siyaseti ve medya alanı Ermeni lobisinin etkisi altında olduğu belirtilmektedir. Ermeni Meselesi ve Türk-Fransız ilişkileri üzerindeki çalışmalarıyla tanınan tarihçi Maxime Gauin ile röportaj yapılan haberde “soykırım” iddialarının “tarihsel olarak yanlış” çıkarlara hizmet için kullanıldığı vurgulanmaktadır.

Son haber ise Fransa Senatosu’nun 1915-1918 yılları arasında Süryani ve Keldani’lere yönelik soykırım uygulandığını iddia eden ve oy çokluğuyla kabul eden kararına ilişkin Türkiye’den yükselen tepkiyle ilgilidir. Türkiye Dışişleri Bakanlığı’ndan yapılan ve kararın tarihsel gerçeğe uygun olmadığı ve yok hükmünde olduğuna ilişkin açıklamanın yer aldığı haberde ilgili açıklamanın “Siyasi çıkarlar adına tarihi olayları çarpıtma çabalarının bir örneği” ifadesi ön plana çıkarılmıştır.

31 Mart 2024 Pazar günü yapılan yerel seçimlere ilişkin de nisan ayında 3 haber yapıldığı görülmektedir. “Türk demokrasisinin gücü belediye seçimlerinin sonuçlarıyla ortaya çıktı” başlığıyla seçim sonuçları haberleştirilirken “Batı medyasının Türkiye’deki seçimlerin adil olmayacağına dair yaydığı dezenformasyon, pazar günkü seçimlerde muhalefetin büyük şehirlerde öne geçmesiyle dağıldı.” ifadesi kullanılmıştır. Haber boyunca ülkedeki demokrasi canlılığı vurgulanmış bu tezi destekleyecek analistlerin görüşlerine yer verilmiştir.

İstanbul’da meydana gelen ve 29 kişinin hayatını kaybetmesine neden olan yangınla ilgili iki haber ise üçüncü sayfa kategorisinde değerlendirilmiştir. Bir diğer haberde ise İsrail casusu oldukları iddiasıyla gözaltına alınan 7 şüpheli konu edilmektedir. Son olarak ise bir haber kültür sanat medya kategorisinde değerlendirilmiştir. Bu haberi içeriği ise İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un Anadolu Ajansı’nın 107. kuruluş yıldönümüne yönelik mesajını içermektedir.

Sonuç

Cumhuriyetin henüz ilk yıllarında başlayan dış yayıncılık geleneği kamu yayıncısı sıfatıyla 1964’te Türkiye Radyo Televizyon Kurumu’nun (TRT) kurulmasıyla çeşitlenerek gelişmiştir. 2000’li yıllarda TRT, küresel anlamda bir etki ve güç aracı olabilmesi amacıyla yeniden yapılandırılmış ve farklı dillerdeki yayınlarına radyoya ek olarak televizyon kanalları ile internet kullanımının yaygınlaşmasıyla internet sitelerini de eklemiştir.

TRT’nin yurtdışı yayınlarında kanunen “Türkiye’nin görüşlerini yansıtmak ve

tanıtımını yapmak” ve “Yurt dışında yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, soydaşları ve akraba toplulukları ile Türkiye Türkçesi konuşanların, Türkiye ile Türk kültürü ile bağlarının devamını sağlamak” olarak iki temel görevi belirtilmektedir. Bu doğrultuda TRT’nin yurt dışına yönelik yayınları Türkçe olanlar ve diğer yabancı dillerde olanlar olarak iki kategoride yapılandırılmıştır. İlk dönemde yurt dışında yaşayan Türklerle Türk kültür bağını devam ettirmek ve yabancılara da Türkleri tanıtmak amaçlarını önceleyen bir anlayışla hareket edildiği 2000’li yıllarda ise farklı dillerdeki yayınlara ağırlık verilerek dış yayıncılıkta diplomatik amaçların ön plana alındığı görülmektedir. Bu çalışmada TRT’nin 2022 yılında yayına aldığı ve Fransız diliyle yayın yapan TRT Français’nin yayın çizgisini en çok konu edindiği ülkeler ve konular üzerinden tespit etmek amaçlanmıştır. TRT Français’nin küresel çapta en çok takip edilen uluslararası olayları ele aldığı görülmüştür. Bu olay ve konuları da Türkiye devletinin dış politikasına uygun olarak haberleştirmektedir. Örneğin örneklem kapsadığı süre zarfında İsrail’in Filistin’e yönelik saldırıları en çok haber yapılan konu olmuştur. Türkiye’nin bu savaşta aldığı pozisyon haberlere de yansımıştır. Ayrıca en çok işlenen konulardan olan İsrail-İran geriliminde de bölgedeki barış ve istikrara sürekli olarak vurgu yapıldığı görülmektedir.

En çok ele alınan ikinci başlık olan dış politika kısmında ise farklı ülkelerin diğer ülkelerle olan temasları ve diplomatik adımları verilmiştir. Ülkelerin haber olma olasılığına bakıldığında diğer ülkelerle olan temaslarının (savaş, diplomasi vb.) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Haberlere 42 ayrı ülke konu olurken bunun 16’sını resmi dili Fransızca olan veya bu dilin yoğun olarak konuşulduğu Frankofon ülkeler oluşturmıştır. Dünyada tüm Fransızca konuşan nüfusun hedef kitle olarak belirlenmesinin yansımaları görülmektedir. Fransa en çok haber yapılan Frankofon ülke olsa da diğer ülkelerdeki gelişmeler de haberleştirilmiştir. Eski Fransız sömürgesi olan bu ülkelerdeki seçimler, anayasa değişiklikleri, Fransız etkisinden kurtulmaya yönelik çalışmalar en çok haberleştirilen konulardır. Her ülkenin kendi geleceğine kendi karar vermesi ve özgürce hareket edebilmesine yönelik hareketlerin ön plana çıkarıldığı ve demokrasi vurgusu yapıldığı görülmektedir. Ayrıca ekonomik zorluk yaşayan ülkelerin yardım talepleri, göçmenlik ve vize şartlarındaki zorlaştırmalar nedeniyle ülkeler arasında hareketliliğin olumsuz etkilenmesi konularının işlenmesi de bu durumu pekiştirmektedir.

Ülkelerin haber olma durumunda etkili olan bir diğer faktör de 3. sayfa haberleri denilen deprem, sel, yangın, kaza gibi doğal veya doğal olmayan nedenlerle geniş çapta can ve mal kaybına neden olan olaylardır.

TRT Français, sadece Türkiye dışındaki gelişmelerde ülkenin resmi görüşlerine göre konu ve bağlam seçimi yapmakla kalmamıştır. Türkiye ile ilgili gelişmelerde de diğer ülkelerin bilgilenmesi ve durduğu noktanın görülmesine yönelik bir araçsallaştırma unsuru saptanmıştır. Örneğin nisan ayı boyunca TRT Français’de yapılan haberlerin yüzde 15’inin öznesi Türkiye’dir. Bu haberlerde ilk sırada Filistin’de yaşananlar, ikinci sırada ise Türk dış politikasına yönelik yapılan görüşmeler yer almaktadır. Bu haberlerde Türk yetkililerin Filistin’e destek ve İsrail’e tepki açıklamaları ön plana çıkarılmıştır.

Dış politika alanında ise Türkiye'nin AB'ye üyelik süreci, sınır komşusu olan Irak ve İran'la olan ilişkileri, Kıbrıs Sorunu işlenmiştir. Bu haberlerde de Türkiye'nin tezlerinin savunulduğu görülmektedir. Türkiye'nin bizzat getirdiği konular dışında diğer ülkelerden dezenformasyon olarak nitelendirilen söylemlere yönelik açıklamalar kendisine yer bulmaktadır.

Türkiye'nin hem sınırları içinde hem de sınırları dışında en önemli gündem maddelerinden olan terörle mücadeleye yönelik adımları da haberlere konu olmuş ve kararlılık mesajlarının altı çizilmiştir.

Fransa ve Şili'den gelen sözde soykırımı iddialarına karşı da 3 haberin yayınlandığı görülmektedir. Şili Temsilciler Meclisi'nin 1915 olaylarını "soykırım" olarak tanıyan kararının yok hükmünde olduğuna dair resmî açıklama haberleştirilmiştir. Bir diğer haberde ise sözde Ermeni soykırımına karşı açıklamaların yapılmasının suç sayıldığı Fransa'daki Ermeni lobisinin etkisine değinilmektedir. Sansür ve tehdit mekanizmaları kullanılarak Fransız siyaseti ve medya alanı Ermeni lobisinin etkisi altında olduğu savunulmaktadır. Son haber ise Fransa Senatosu'nun 1915-1918 yılları arasında Süryani ve Keldani'lere yönelik soykırım uygulandığını iddia eden ve oy çokluğuyla kabul eden kararına ilişkin Türkiye'den yükselen tepkiyle ilgilidir. Siyasi çıkarlar adına tarihi olayları çarpıtma çabalarına ses yükseltilmektedir.

Son olarak 31 Mart 2024 Pazar günü yapılan yerel seçimlere ilişkin haberlerde ise seçim sonuçları aktarılırken Türk demokrasinin güçlü olduğu savı ön plana çıkarılmış ve demokratik canlılık vurgulanmıştır. Dış dünyadan seçimlerin adil geçmeyeceğine dair iddialara karşı yayın planı yapıldığı görülmektedir.

Özetle TRT Français'nin tüm dünyada ülkelerin kendi kaderini kendi belirlemeleri gereken bir yayın anlayışıyla hareket ettiği ve haber içeriklerini buna göre seçerek oluşturduğu görülmektedir. Ele alınan konular Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî ideolojisi ve tezleri kapsamında aktarılmaktadır. TRT Français, hem Türkiye'nin iç meselelerini hem de dış dünyadaki gelişmeleri seçerken, yorumlarken ve aktarırken adeta bir diplomatik aracı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca Türkiye'ye yönelik dezenformasyon olarak nitelendirilen çalışmalara da bu yayın organıyla yanıt verilmektedir.

Kaynakça

- Akgül, B., & Kaya, E. C. (2022). Küresel Medya İşletmelerinin Ülkelerin Ekonomik, Sosyo-Kültürel ve Siyasal Yapılarına Etkileri. *Düşünce Dünyasında Türkiz*, 11(57), 9-34.
- Altaş, M. (2022, 5 Nisan) TRT'nin Fransızca Dijital Haber Platformu Yayına Başladı. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/trtnin-fransizca-dijital-haber-platformu-yayina-basladi/2555679>
- Aziz, A. (2023). Siyasal İletişim (10. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi. (2018, 15 Temmuz). Resmi Gazete (Sayı: 30479). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180715.htm>
- Baritci, F., & Aydeniz, H. (2019). Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Medya: TRT World Örneği. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(2), 1551-1576. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.509054>
- Bauman, Z. (2021). Küreselleşme. Toplumsal Sonuçları (10. Baskı). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bayar, F. (2008). Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye. *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, 32(4), 25-34.
- Berg, J. S. (1999). On The Short Waves, 1923-1945: Broadcast Listening in The Pioneer Days of Radio. Jefferson: McFarland.
- Boschele, F. A., & Ay, A. (2016). Çokkültürlülük Bağlamında Türkiye'de Çokkültürcü Medya ve TRT Kürdi. *İnsan ve İnsan*, 3(9).
- Değirmencioğlu, N., & Yalçın, Ö. (2020). Radyoda Dış Yayıncılık. TRT Akademi, 5(9), 446-459.
- Demir, İ. (2024, 26 Nisan). TRT İspanyolca Yayın Hayatına Başladı. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/trt-ispanyolca-yayin-hayatina-basladi/3202977>
- Demirkıran, C. (2011). Türk-Arap İlişkileri Bağlamında Türkiye'nin Yabancı Dilde İlk Uluslararası Kamu Televizyonu. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(3), 4C0101.
- Devran, Y. (2015). Yeni Türkiye'nin küresel sesi TRT World: fırsatlar ve güçlükler. *Intermedia International E-Journal*, 2(2).
- Doğaner, Y. (2005). Millet Liderini Uğurluyor. *Atatürk Dergisi*, 4(4), 45-64.
- Elbir, K. (2022, 12 Ocak) TRT Deutsch İki Yaşında – İnsan Odaklı Habercilik. Anadolu Ajansı. Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/gorus-trt-deutsch-iki-yasinda-insan-odakli-habercilik/2471776>
- Eren, E. (2019). Medya Diplomasisi Aktörü Olarak TRT ve Balkanlardaki Örnek Faaliyetleri. *TRT Akademi*, 4(7), 26-41.
- Giddens, A. (2021). Modernliğin Sonuçları (10. Baskı). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Gülal, A. G. G., & Durakçay, F. A. (2023). Türkiye Cumhuriyeti'nin Yüzüncü Yılında Kamu Diplomasisi ve İletişim Stratejisi. *Gaziantep University Journal*

- of Social Sciences, 22(Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı), 519-544.
- Günday, R. (2022). Fransa ve Türkiye'nin Yabancı Dil Eğitimi Politikaları. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 181-216.
- Güven, A. (2017). Küreselleşme Nedir ve Küreselleşmenin Boyutları. İlim ve Medeniyet. Erişim adresi: <https://www.ilmvemedeniyet.com/kuresellesme-ve-kuresellesmenin-boyutlari.html>
- Henneberg, S. C. (2007). Theory and Concept Development in Political Marketing: Issue and an Agenda, Journal of Political Marketing, 6 (2/3), 5-31.
- İlaslan, S. (2016). Türkiye'de Kısa Dalga Radyo Dinleme Deneyimi: Dx'cilik. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26(2), 251-266.
- İlkay, E., & Anah, S. (2015). From the Voice of America to Radio Ankara: The Construction of Public Opinion During the Korean War. Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi, (22), 83-100. <https://doi.org/10.16878/gsuilet.96690>
- İlter, E. (2019). Küreselleşme Sürecinde Ortaya Çıkan Toplumsal Sorunlar ve Sosyal Politikalarındaki Değişimlerin İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 24(4), 989-1003.
- Kasım, M. (2011). Hitler Döneminde Propaganda Aracı Olarak Radyo. Selçuk İletişim, 6(4), 64-75.
- Kavoğlu, S. (2022). Kamu Diplomasisi Perspektifinden Uluslararası Yayıncılık: TRT Balkan Üzerine Bir İnceleme. Intermedia International E-Journal, 9(17), 306-323. <https://doi.org/10.56133/intermedia.1175315>
- Kuitenbrouwer, V. (2022). Dutch Speaking to Dutch. Broadcasts from the Netherlands to Indonesia during the Decolonization War (1945–1949). Journal of Radio & Audio Media, 29(1), 42–60. <https://doi.org/10.1080/19376529.2021.2023538>
- McLuhan, M. (2022). Gutenberg Galaksisi: Tipografik İnsanın Oluşumu (6. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Öztürk, G. (2017). Bir Propaganda Aracı Olarak Radyo. Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi, 2(3), 157-174.
- Rakipoğlu, Z. (2020, 24 Mayıs) TRT'nin Rusça dijital haber platformu yayına başladı Erişim adresi: <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/trtnin-rusca-dijital-haber-platformu-yayina-basladi/1852338>
- T.C. İletişim Başkanlığı (2024, 12 Aralık). TRT Farsça Kanalı'nın Açılışı. Erişim adresi: https://www.iletisim.gov.tr/turkce/dis_basinda_turkiye/detay/trt-farsca-kanalinin-acilisi-iran
- TRT Haber. (2022, 11 Mayıs). TRT Fransızca'nın Tanıtımı Ankara'da Yapıldı. Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/trt-fransizcanin-tanitimi-ankarada-yapildi-679550.html>
- TRT Haber. (2022, 16 Haziran). TRT Balkan Yayın Hayatına Başladı. Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/trt-balkan-yayin-hayatina-basladi-688407.html>

- TRT Haber. (2023, 31 Mart). TRT Afrika Yayın Hayatına Başladı. Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/haber/gundem/trt-afrika-yayin-hayatina-basladi-757509.html>
- TRT Haber. (2023, 31 Mart). TRT'den Dev Adım: TRT Afrika Açıldı. Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/trtden-haberler/trtden-dev-adim-trt-afrika-acildi-761.html>
- TRT Haber. (2024, 27 Nisan). TRT İspanyolca Yayın Hayatına Başladı. Erişim adresi: <https://www.trthaber.com/trtden-haberler/trt-ispanyolca-yayin-hayatina-basladi-998.html>
- TRT VoT World. (t.y.). TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı. Erişim adresi: <https://www.trtvotworld.com/>
- trt-world.com. (t.y.). TRT World. web.archive.org üzerinden alınmıştır: <https://web.archive.org/web/20090303103103/http://www.trt-world.com/international/VOTAnaSayfa.aspx>
- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu. (t.y.). Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı. Erişim adresi: <https://www.trt.net.tr/kurumsal/organizasyon-semasi/dis-yayinlar-dairesi-baskanligi>
- Varol, S. F. (2017). Medyanın Küreselleşmesi: Neden-Sonuç Ekseninde Bir Değerlendirme. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 5(1), 399-424.
- Voice of America. (t.y.). Mission, Firewall and Charter. Erişim adresi: <https://www.insidevoa.com/p/5831.html>
- Walden, A. (2008). The International Vocation Of The Media And Its Geostrategic Impact [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Université du Droit et de la Santé-Lille II.
- Wolton, D. (1995). Les Contradictions de la Communication Politique. Hermès, (3), 107-124.
- Zorlu, Y. (2016). Uluslararası İletişim Düzeni ve Batı Egemenliği. Journal Of International Social Research, 9(42).